

CYFARFOD	Cyngor Llawn
DYDDIAD	24 Medi 2026
PWNC	Ardoll Ymwelwyr
PWRPAS	Diweddaru ar yr ymgynghoriad ar Gynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd
AWDUR	Roland Evans Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned
AELOD CABINET	Cyng. R.Medwyn Hughes

Y Penderfyniad a Geisir

- Derbyn yr adroddiad;
- Cytuno i dderbyn adroddiad cyflawn i benderfynu a ddylid cyflwyno Ardoll Ymwelwyr yng Ngwynedd a'i peidio unwaith y bydd y gwaith o ddadansoddi, ystyried ac ymateb i gynnwys yr Ymgynghoriad wedi ei gwblhau'n llawn a phriodol.

Cefndir

1. Yn dilyn penderfyniad y Cyngor Llawn ar 14 Mai 2026, cytunwyd i gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar y posibilrwydd o gyflwyno Ardoll Ymwelwyr yng Ngwynedd.
2. Bwriad yr ymgynghoriad oedd casglu barn trigolion, busnesau, ymwelwyr a rhanddeiliaid cyn gwneud penderfyniad pellach.
3. Cynhaliwyd yr ymgynghoriad rhwng 20 Mai a 26 Gorffennaf 2026. Ymestynnwyd y cyfnod ymgynghori o 11 diwrnod yn dilyn sylwadau a chais a wnaethpwyd gan Bartneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035 yn ystod eu cyfarfod arbennig i drafod yr Ardoll ar 12 Mehefin 2026.

Beth yw'r Ardoll Ymwelwyr?

4. Byddai'r ardoll yn daliad dyddiol gan bobl sy'n aros dros nos mewn llety ymwelwyr, megis:
 - Gwestai
 - Tai llety (B&B)
 - Llety hunanarlwyo
 - Carafannau gwyliau
 - Meysydd gwersylla
 - Hosteli a llety a rennir
5. Bwriad yr ardoll yw sicrhau bod ymwelwyr yn gwneud cyfraniad uniongyrchol at gynnal a gwella'r gwasanaethau a'r asedau sy'n cefnogi'r economi ymwelwyr. Byddai unrhyw incwm yn cael ei ail-fuddsoddi'n lleol i gefnogi cymunedau, diwylliant a'r Gymraeg, yr amgylchedd, cyfleusterau ac isadeiledd sy'n cael eu defnyddio gan ymwelwyr a thrigolion fel ei gilydd.

Cyfraddau Arfaethedig

Math o lety	Cyfradd fesul person y noson
Hosteli, ystafelloedd a rennir a lleiniau pebyll	75c + TAW (£0.90)
Y rhan fwyaf o fathau eraill o lety (gwestai, B&B, hunanarlwyo, carafannau ayb.)	£1.30 + TAW (£1.56)

Eithriadau

6. Ni fyddai'r ardoll yn daladwy os:
 - Mae'r ymwelydd o dan 18 oed ac yn aros mewn lleiniau pebyll neu lety a rennir.
 - Mae'r arhosiad yn para mwy na 31 noson o fewn un archeb.
 - Mae'r llety yn dai brys neu dros dro a drefnir gan awdurdod lleol.

Pwrrpas yr Ymgynghoriad

7. Roedd yr ymgynghoriad yn ceisio barn ynghylch:
 - Effaith economaidd bosibl yr ardoll ar fusnesau twristiaeth.
 - Effaith ar ymwelwyr a phenderfyniadau teithio.
 - Y defnydd mwyaf priodol o unrhyw incwm a gesglir.
 - Effaith ar gymunedau lleol, yr amgylchedd a'r Gymraeg.
 - Sut y gellid gweithredu'r ardoll yn effeithiol yng Ngwynedd.
 - Barn ar gefnogaeth i gyflwyno Cynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd.
8. Cafodd nifer o asesiadau effaith eu cyhoeddi fel rhan o'r ymgynghoriad, gan gynnwys asesiadau economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol, cydraddoldeb a iaith.

Dulliau ymgynghori

9. Ar gyfer ymarferion ymgynghori a gynhelir gan gyrff cyhoeddus, yr '*Egwyddorion Gunning*' yw'r safonau cyfreithiol allweddol a ddefnyddir gan y llysoedd i asesu a yw ymgynghoriad wedi bod yn deg ac yn gyfreithlon.
10. I gyfarch yr egwyddorion mae'n rhaid ymgynghori â rhanddeiliaid tra bo cynigion yn dal i fod ar gam datblygol; rhaid darparu gwybodaeth ddigonol er mwyn galluogi ymatebion gwybodus a chaniatáu amser digonol ar gyfer ystyried a chyflwyno sylwadau. Bydd angen ystyried pob ymateb yn gydwybodol cyn cwblhau'r argymhellion a symud i wneud penderfyniad terfynol.
11. Defnyddiwyd cyfuniad o sianeli digidol, cyfryngau cymdeithasol, digwyddiadau cyhoeddus, sesiynau galw heibio a rhwydweithiau partneriaeth i gyrraedd busnesau, trigolion a rhanddeiliaid ledled y sir yn ogystal â ymwelwyr. Dosbarthwyd posteri, cardiau busnes, llofr-nodau yn ogystal i annog ymateb trwy'r cod QR a hynny o fewn i 13 Ardal Adfywio Gwynedd.
12. Yn ystod y cyfnod ymgynghori gwelwyd:
 - 15,555 ymweliad â'r dudalen wybodaeth ymgynghoriad Cyngor Gwynedd
 - 4 cyfarfod cyhoeddus (3 yn Ardaloedd Gwynedd ac 1 arlein)
 - 6 sesiwn galw heibio (2 ymhob ardal o Wynedd)
 - 76 o fynychwyr
 - 15 o gyrff statudol a rhanddeiliaid wedi cysylltu â hwy
 - Cyngorau Cymuned Gwynedd i gyd wedi eu hysbysu
 - Aelodau Cyngor Gwynedd wedi eu briffio
 - Anogaeth i gwblhau'r holiadur trwy rwydwaith Llyfrgelloedd, Canolfannau Byw'n lach a rhwydweithiau eraill

Yr ymateb

13. Roedd yr ymateb a dderbyniwyd yn y sesiynau cyhoeddus yn danbaid, heriol a gwrthwynebus. Roedd rhain yn gyfarfodydd anodd. Eu bwriad oedd codi ymwybyddiaeth am yr ymgynghoriad ac annog ymateb – ond wrth reswm roedd llawer yn awyddus i leisio barn.
14. Darparwyd copïau o'r holiadur yn Llyfrgelloedd Gwynedd, Siop Gwynedd yn ogystal â chyfle i wneud cais am gopi papur. Trosglwyddwyd yr ymatebion papur i'r holiadur arlein fel un ffynhonnell o gasglu'r ymateb i'r ymgynghoriad.
15. Mae'r ymgyrch gan y sector (yn cynnwys llythyru cwsmeriaid i annog ymateb, creu tudalen facebook a llythyru busnesau lleol i annog ymateb yn erbyn yr Ardoll) wedi sicrhau bod nifer yr ymwelwyr a ymatebodd wedi cynyddu'n sylweddol yn y 2 wythnos olaf o'r ymgynghoriad ac mae'r rhain yn dylanwadu ar y canlyniadau terfynol yn sylweddol.
16. Canran fechan iawn (1% gwefan Gymraeg a 2% gwefan Saesneg) oedd wedi clicio i ddarllen Cynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd ac i gael gwybodaeth gynhwysfawr ar y Cynnig er mwyn cynorthwyo eu hymateb.
17. Fel rhan o'r holiadur ymateb i'r ymgynghoriad, roedd modd i ymatebwyr ddewis pa gategori oedd yn eu disgrifio orau fel ymatebydd.
18. Roedd modd iddynt ddewis mwy nac un categori ac felly rhaid cofio y gallai rhai ymatebwyr fod yn gyfuniad o drigolion, busnesau, ymwelwyr ac yn fudiadau er enghraifft. Nid yw'n hawdd gwahanu pobl i gategoriâu unigol.
19. Derbyniwyd 6,856 o ymatebion i'r ymgynghoriad. O'r dadansoddiad ffigyrau cychwynnol, roedd 48.7% o drigolion Gwynedd yn cefnogi'r Cynnig gyda 43.5% yn gwrthwynebu, 14.7% o fusnesau'n cefnogi a 79.5% yn gwrthwynebu gyda 10.7% o ymwelwyr yn cefnogi a 79.9% yn gwrthwynebu. O ystyried y cyfanswm ymateb gan gynnwys ymwelwyr, trigolion a busnesau, roedd 22.7% yn cefnogi'r Cynnig Ardoll a 68.5% yn gwrthwynebu'r Cynnig Ardoll.
20. Dylid cofio nad ymgynghoriad 'o blaid' neu 'yn erbyn' Cynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd oedd dan sylw yma, ond ymgynghoriad i ganfod effaith bosib cyflwyno Ardoll Ymwelwyr yn y Sir ac i gynorthwyo wrth ddod i benderfyniad.
21. Bydd yr adroddiadau crynhoi a chloriannu'r ymgynghoriad yn darparu gwybodaeth manwl i ni ar yr ymatebion ar sail yr holl garfannau, y blaenoriaethau, yr ardaloedd adfywio yn ogystal â darparu argymhellion posib wrth symud ymlaen.
22. Mae nifer yr ymatebion dderbyniwyd yng Ngwynedd yn sylweddol, ac yn uwch na'r hyn ragwelwyd ar sail ymgynghoriadau blaenorol ac o'i gymharu â 2,000 ym Môn a 1,300 yng Nghonwy.

Prif negeseuon yn deillio o'r ymgynghoriad

23. Yn ogystal â'r nifer sylweddol uwch o ymatebion na'r hyn sydd wedi ei weld mewn ardaloedd eraill, mae'r amrediad o feysydd allweddol sy'n codi yn yr ymatebion yn ehangach na'r hyn a ragwelwyd.
24. Mae rhai o'r prif thema a godwyd yn ystod yr ymgynghoriad yn cynnwys gwastraff a glendid; ffyrdd, parcio, trafndiaeth; economi a swyddi; llywodraethu, data, monitro; yr amgylchedd a mannau cyhoeddus; amseriad ac effaith cronus polisïau ehangach ar y sector twristiaeth; cyfleon cydweithio ehangach; effaith ar rai nodweddion cydraddoldeb; y Gymraeg a diwylliant.
25. Rydym wedi derbyn cyngor cyfreithiol eglur na ellir pwysu ymlaen i wneud penderfyniad ar yr ardoll ym mis Medi 2026 fel y bwriadwyd yn wreiddiol gan nad yw

wedi bod yn bosib dadansoddi, trin a thrafod yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad mewn amser. Ar hyn o bryd, nid yw yr holl wybodaeth, ffactorau a ffeithiau llawn sydd wedi eu codi fel ymateb i'r ymgynghoriad wedi ei baratoi ac mewn ffurf i'w gyflwyno i'r Cyngor ac oherwydd hyn ni all y Cyngor ystyried y mater yn llawn cyn gwneud penderfyniad.

26. Yn unol â egwyddorion ymgynghori 'Gunning' mae angen ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad yn 'gydwybodol' trwy sicrhau ein bod yn asesu canlyniadau'r ymgynghoriad yn llawn, diweddarau'r asesiadau effaith a llunio ymateb i'r prif feysydd sy'n codi. Ymhellach mae angen gwneud gwaith ymchwilio rhesymol pan yn dadansoddi y wybodaeth. Heb sicrhau ystyriaethau cydwybodol ac ymchwil rhesymol ni fydd y dyletswydd o gynnal ymgynghoriad ac adrodd ar ei ganlyniadau yn un teg a chyflawn.
27. Efallai nad oes ymateb na mesurau perthnasol i rai materion a godwyd - ond bydd angen eu nodi fel effaith fel bod y Cyngor yn llwyr ddeall oblygiadau ac effaith yr Ardoll wrth ddod i benderfyniad.
28. Bydd angen cloriannu'r wybodaeth sydd wedi ei gasglu ac yna ymdrin a diweddarau'r asesiadau effaith yr Ardoll a fod y Cynnig ei hun wedi ei ddiwygio os yn berthnasol.

Camau Nesaf ac amserlen

29. Yn wreiddiol, y bwriad oedd cyflwyno adroddiad am benderfyniad i'r Cyngor Llawn ar 24 Medi 2026.
30. Y prif reswm dros gyflwyno adroddiad ar 24 Medi 2026 oedd er mwyn rhoi rhybudd 12 mis i Awdurdod Cyllid Cymru o'n bwriad er mwyn cychwyn codi'r Ardoll o 1 Hydref 2027, pe byddai penderfyniad i wneud hynny.
31. Mae 2 gyfle mewn unrhyw flwyddyn i gyflwyno rhybudd o fwriad codi Ardoll Ymwelwyr i ACC – sef cyn 1 Ebrill neu 1 Hydref.
32. O ystyried yr ymestyniad o 11 diwrnod a roddwyd i'r ymgynghoriad ar gais Partneriaeth Gwynedd ac Eryri 2035, y nifer uchel o ymatebion sydd wedi eu derbyn a'r amrediad o feysydd sydd wedi codi; nid yw'r Cyngor mewn sefyllfa i wneud penderfyniad ar Gynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd ar hyn o bryd.
33. Awgrymir cyflwyno adroddiad i gyfarfod y Cyngor Llawn yn gofyn i'r Cyngor benderfynu a ddylid cyflwyno Ardoll Ymwelwyr yng Ngwynedd ai peidio, wedi i'r gwaith o ddadansoddi, ystyried ac ymateb i gynnwys yr ymgynghoriad gael ei gwblhau'n llawn ac yn briodol.
34. O ganlyniad i'r oedi yn yr amserlen, ni fydd yn bosibl ar hyn o bryd pennu pryd y gellir cyflwyno'r rhybudd perthnasol i Awdurdod Cyllid Cymru. Bydd hyn yn ddibynnol ar pryd y cyflwynir yr adroddiad i'r Cyngor Llawn a phenderfyniad y Cyngor ynghylch a ddylid cyflwyno Ardoll Ymwelwyr yng Ngwynedd ai peidio.

Barn Swyddogion Statudol

Swyddog Monitro

"Mae'r adroddiad sydd yn adlewyrchu cyngor cyfreithiol arbenigol yn darparu arweiniad eglur na fyddai yn briodol symud ymlaen i ddod i benderfyniad ar fabwysiadu yr ardoll ym Medi 2026 am y rhesymau a amlygir. Esbonnir yr amgylchiadau sydd wedi arwain at y canfyddiad yma yn yr adroddiad. Yn benodol tanlinellir y dyletswyddau cyfreithiol sydd ynglŷn a chynnal ymgynghoriad ac yn benodol felly sut i ymdrin a'r ymatebion a'r safbwyntiau a ddaw i law. Yn ogystal mae paratoi asesiadau ardrawiad penodol yn rhan greiddiol o'r broses penderfynu ac fel y nodir mae'r ymatebion yn cyfrannu at y dealltwriaeth a diweddariad yr asesiadau yma wrth arwain at baratoi yr adroddiad terfynol a dod i benderfyniad".

Y Pennaeth Cyllid

"Rwyf yn cefnogi'r penderfyniad a geisir o safbwynt priodoldeb ariannol. Mae'n hanfodol fod canlyniadau'r ymgynghoriad yn cael eu hasesu'n briodol".

Gwybodaeth cefndir

[Adroddiad i'r Cyngor Llawn](#) 14 Mai 2026